

Чернега Ольга Андріївна
студентка I курсу, 4 групи
ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»;
Гайдукевич Олена Олександрівна
кандидат історичних наук, доцент
кафедри українознавства та філософії
ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

Репресивна політика радянської влади з Західній Україні на прикладі: воєнної та післявоєнної Рівненщини

Метою роботи є вивчення особливості репресивної політики радянської влади з Західній Україні на прикладі: воєнної та післявоєнної Рівненщини.

Для написання даної доповіді були опрацьовані ряд матеріалів бібліотеки ІФНМУ, дисертаційного відділу Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника та матеріали Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки імені І. Франка, та матеріали Об'єднаного Трудового архіву Корецького району Рівненської області. Для доповіді використано ряд свідчень очевидців тих подій, зокрема, Чернеги Андрія Георгійовича та Чернеги Георгія Андрійовича.

Результати дослідження. На Рівненщині перші депортації почались у 1939-1940 рр., згодом, продовжувались у 1944 - поч. 50-х роках. 1939-1940 рр. вперше за багато століть українці возз'єдналися в межах однієї державної структури, але разом з тим возз'єднання принесло населенню західного регіону трагічні випробовування, породжені системою сталінізму. Восени 1939 р. і навесні 1940 р. почалась депортація з Рівненщини в глиб країни польських осадників, службовців польського апарату управління, поліцейських, сімей польських військовополонених, які потім були знищені НКВС в таборах, біженців з центральної та західної Польщі, які знайшли в Західній Україні притулок від фашистів. Головний удар спрямувався на політичну та культурну інфраструктуру. Друга хвиля депортації прокотилась у квітні 1940 р., коли було вивезено заможних селян—«куркулів» (до 6000 сімей із Західної України та Західної Білорусі). Всього із Західної України в 1939-1940 рр. було вислано до Сибіру, Поволжя, Казахстану та на Північ, за різними підрахунками, від 10 до 20 % населення. У 1944 р. на західноукраїнських землях знову почалась «радянська», що супроводжувалась масовими репресіями проти «ворогів народу». Складовою репресій були депортації місцевого населення у віддалені регіони СРСР. Спочатку планувалось депортувати 75 тис. осіб (25 тис. сімей). Депортація завершилася 26 жовтня 1947 р. У 1948–1953 рр. найбільше постраждали заможні селяни, яких радянська влада вважала головною перешкодою у колективізації західноукраїнського села. Виселяли «куркулів», які підтримували ОУН та УПА й не хотіли вступати до колгоспів. Загалом протягом 1949 р. було депортовано 1524 сім'ї. Майно депортованих підлягало конфіскації.

Висновки: Встановлено, що в під час першої хвилі переселень у 1939-1940 рр., за різними підрахунками, було виселено 10-20% населення. Під час

другої, яка відбувалась у 1944 році, було виселено 14729 сімей або 36609 чоловік, які підозрювались у співпраці із ОУН або УПА. Крім того, зі сторони місцевого населення мали факти відкритого співчуття до виселенців та надання їм допомоги. Під час третьої хвилі, а саме операції «Запад» з Рівненської області депортували 3829 родин у складі 13165 осіб, при тому 338 родин уникли страшної долі через те, що мали хворих на інфекції або були виключені зі списків з оперативних міркувань.